

SUSIDŪRĖTE SU ATLEIDIMU IŠ DARBO DĖL ETATŲ MAŽINIMO?

Mes Jums padėsime, suteikdami visą reikiamą pagalbą ir duodami patarimų.

Atleidimas iš darbo dėl etatų mažinimo gali būti vienas iš sunkiausių ir didžiausių stresą keliančių dalykų gyvenime. Suprantama, kad tokia situacija gali kelti baimę ir nežinią, ką daryti toliau. Laimei, „PACE“ gali Jums padėti.

Škotijos vyriausybės iniciatyva „PACE“ (angl. *Partnership Action for Continuing Employment*) vienija įvairias organizacijas, kurių tikslas yra teikti konsultacijas ir rekomendacijas, kurių Jums gali prireikti, jei buvote atleistas (-a) iš darbo arba jeigu Jums gresia atleidimas iš darbo dėl etatų mažinimo. Mes galime Jums padėti apgalvoti situaciją, kurioje atsidūrėte, apsvarstyti įvairias galimybes ir padėti priimti Jūsų atžvilgiu teisingiausią sprendimą.

Mūsų iniciatyvai priklausančios organizacijos suteiks Jums nemokamų ir nešališkų patarimų bei rekomendacijų, padėsiančių Jums:

- **suprasti atleidimo iš darbo procesą bei savo teises ir galimybes;**
- **išsiaiškinti, kokios išmokos Jums gali priklausyti ir peržiūrėti savo mokesčių rodiklius;**
- **ieškoti naujo darbo, susikurti gyvenimo aprašymą (angl. CV), pildyti kreipimosi dėl darbo formas ir rašyti motyvacinius laiškus bei pasiruošti darbo pokalbiams;**
- **nustatyti savo karjeros plėtros, mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybes;**
- **pradėti verslą.**

Škotijos vyriausybės vardu „PACE“ programos įgyvendinimui vadovauja Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland*). Norėdami gauti daugiau informacijos apie visas „PACE“ paslaugas, skambinkite mūsų pagalbos linijai telefonu **0800 917 8000** arba apsilankykite internetinėje svetainėje **redundancyscotland.co.uk**.

Arba galite pasinaudoti šiuo informaciniu vadovu, norėdami sužinoti, kokią pagalbą siūlo kiekvienas iš „PACE“ iniciatyvos partnerių.

1. Atleidimo iš darbo dėl etatų mažinimo proceso bei savo teisių ir galimybių supratimas

Konsultavimo, sutaikinimo ir arbitražo tarnyba „Acas“ (angl. *The Advisory, Conciliation and Arbitration Service*)

Konsultavimo, sutaikinimo ir arbitražo tarnyba teikia konfidencialias konsultacijas ir rekomendacijas darbdaviams, darbuotojams ir jų atstovams visais su darbo santykiais ir teisėmis susijusiais klausimais, įskaitant išeitines išmokas, patį atleidimo iš darbo procesą ir nesąžiningą atleidimą. Apsilankykite **acas.org.uk** arba skambinkite **0300 123 1100**.

Nemokumo tarnyba (angl. *The Insolvency Service*)

Jeigu Jūsų darbdavys tapo nemokus, Nemokumo tarnyba gali Jus pakonsultuoti, kokios išeitinės išmokos galite prašyti, kada ji turi būti išmokėta, kiek neišmokėtų atlyginimų galite reikalauti, kokių skolų grąžinimo galite reikalauti, ir patarti kaip Jums padėti gali Išeitinių išmokų dėl etatų mažinimo biuras (angl. *Redundancy Payments Office*).

Daugiau informacijos rasite apsilankę **gov.uk/your-rights-if-your-employer-is-insolvent**

Didžiosios Britanijos pajamų mokesčių ir muitų departamentas (angl. *HMRC*)

Yra galimybė atgauti dalį sumokėto pajamų mokesčio. Tokia galimybė atsiranda, jei išėjote į pensiją, grįžote į studijas arba netekote darbo.

Apsilankykite gov.uk/claim-tax-refund arba skambinkite **0300 200 3300**

Taip pat per mėnesį nuo darbo pradžios arba pabaigos apie tai turėtumėte informuoti Mokesčių kredito biurą (angl. *Tax Credit Office*), nes tai gali turėti įtakos Jūsų pateiktam prašymui dėl mokesčių atgavimo. Skambinkite **0345 300 3 900**

Škotijos profesinių sąjungų kongresas (angl. *The Scottish Trades Union Congress*)

Jei esate profesinės sąjungos narys (-ė), Jūsų sąjunga gali Jums atstovauti ir Jus konsultuoti įvairiais klausimais, įskaitant susitaikymą su savo atleidimu iš darbo. Profesinės sąjungos siekia:

- užtikrinti, kad gautumėte didžiausią įmanomą kiekį informacijos;
- padėti rasti kitą tinkamą darbą ir kvalifikacijos kėlimo galimybių;
- apsaugoti Jūsų teises, užtikrinant sąžiningą atrankos procedūrą ir atlygį.

Jei nesate profesinės sąjungos narys (-ė), bet norėtumėte gauti informacijos apie profesinių sąjungų narių teises arba prisijungti prie profesinės sąjungos, apsilankykite stuc.org.uk arba skambinkite **0141 337 8100**.

Finansinių klausimų ir pensijų tarnyba (angl. *Money and Pensions Service*)

Finansinių klausimų ir pensijų tarnyba vienija Konsultacijų finansiniais klausimais tarnybą, Konsultacijų pensijų klausimais tarnybą ir „*Pension Wise*“ tarnybą, kad suteiktų Jums informaciją, padėsiančią kuo geriau panaudoti savo pinigus ir pensijas. Internetinėje svetainėje pateikiama lengvai prieinama informacija, padėsianti Jums priimti tinkamus finansinius sprendimus.

Konsultacijų finansiniais klausimais tarnyba (angl. *Money Advice Service*) siūlo informacinius vadovus finansiniais klausimais, įvairius įrankius ir skaičiuokles, taip siekdama pagerinti Jūsų finansinę situaciją. Skambinkite **0800 138 7777**.

Konsultacijų pensijų klausimais tarnyba (angl. *The Pensions Advisory Service*) visiems teikia nemokamas ir nešališkas konsultacijas darbovietės pensijų ir asmeninių pensijų klausimais. Skambinkite **0800 011 3797**.

„*Pension Wise*“ tarnyba siūlo konsultacijas pensijų klausimais vyresniems nei 50 metų asmenims, kuriems priklauso asmeninė ar darbovietės pensija.

Skambinkite **0800 138 3944** arba apsilankykite moneyandpensionservice.org.uk.

Kaip susidoroti su stresu po atleidimo dėl etatų mažinimo?

Atleidimas iš darbo dėl etatų mažinimo yra stresą keliantis dalykas, todėl „*PACE*“ yra pasirengusi Jums padėti. Jeigu Jums sunku susidoroti su šiuo stresu, apsilankykite „*NHS Inform*“ internetinėje svetainėje ir paieškoje įveskite „*struggling with stress*“ (lt. sunkumai dėl streso), kad sužinotumėte būdų, padėsiančių susidoroti su patiriamu stresu.

Daugiau sužinosite apsilankę nhsinform.scot

2. Išsiaiškinimas, kokios išmokos priklauso ir mokestinių rodiklių peržiūra

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

Apsilankykite gov.uk/benefits-calculators ir sužinokite detalią informaciją apie visas galimas išmokas, įskaitant ir bendrosios paskirties kreditą (angl. *Universal Credit*).

Bendrosios paskirties kreditas yra išmoka, padėsianti padengti dalį Jūsų pragyvenimo išlaidų. Jeigu turite pateikti prašymą, tai padaryti galite internetu, apsilankę gov.uk/universal-credit. Jeigu Jums reikalinga pagalba teikiant prašymą internetu, kreipkitės į bendrosios paskirties kredito pagalbos liniją telefonu **0800 328 5644** arba tekstiniu telefonu **0800 328 1344**.

Jeigu Jūs dirbate ir sumokėjote pakankamai valstybinio draudimo įmokų (angl. *National Insurance contributions*), įprastai per pastaruosius dvejus mokestinius metus, Jums gali priklausyti Jūsų padarytomis įmokomis grindžiama pašalpa.

Daugiau sužinosite apsilankę gov.uk/new-style-jobseekersallowance ir

gov.uk/new-style-employment-and-support-allowance

Gyventojų konsultavimo biuras (angl. *The Citizens Advice Bureau*)

Gyventojų konsultavimo biuro konsultantai gali padėti spręsti problemas, susijusias su bendrosios paskirties kreditu, pašalpomis, apgyvendinimu, lėšų skyrimu, skolomis, pensijomis ir santykių problemomis. Viskas, ką jie daro, yra konfidencialu ir nemokama. O jei grįžimui į darbą prireikia šiek tiek laiko, jie gali padėti Jums pasiruošti, suteikdami galimybių savanoriauti ir gauti kokybiškus mokymus bei akreditaciją.

Vietinį Gyventojų konsultavimo biurą galite rasti internetu cas.org.uk/bureaux, o jei norite informacijos ir patarimų gauti iškart, apsilankykite internetinėje svetainėje citizensadvice.org.uk

3. Praktiniai naujo darbo paieškų patarimai

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland*)

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra siūlo įvairias karjeros valdymo, įsidarbinimo galimybių ir informavimo paslaugas, padėsiančias Jums priimti gerai motyvuotus ir realistiškus sprendimus, susijusius su tolimesniais Jūsų žingsniais. Mūsų kvalifikuoti ir profesionalūs specialistai teikia nemokamas ir nešališkas rekomendacijas bei gali Jums padėti:

- identifikuoti savo dabartinius įgūdžius, kompetencijas ir stiprybes;
- atrasti Jums tinkamą darbo ir karjeros sritį;
- kreiptis dėl darbo, mokymosi ar kvalifikacijos kėlimo galimybių;
- susikurti savo gyvenimo aprašymą ir motyvacinį laišką;
- pasiruošti pokalbiams dėl darbo.

Taip pat turėsite galimybę sužinoti apie įvairias karjeros ir įvairių kursų galimybes. Apsilankykite myworldofwork.co.uk arba skambinkite **0800 917 8000**.

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

„*Find a Job*“ yra programa internete, kurioje Jūs galite įkelti savo gyvenimo aprašymus, užpildyti kreipimosi dėl darbo formas ir sekti savo darbo paieškos istoriją.

Jūsų vietinė darbo birža gali:

- padėti ieškoti tinkamiausių darbo pasiūlymų;
- pakonsultuoti mokymų klausimais;
- padėti kreiptis dėl galimos finansinės pagalbos, susijusios su išlaidomis kelionėms, vaiko priežiūrai, įrankiams ar įrangai;
- teikti pagalbą bandomojo darbo klausimais, kad galėtumėte įrodyti darbdaviui, jog esate jiems tinkamas asmuo;
- suteikti papildomos paramos, jei turite negalią.

Darbo galite ieškoti internetu gov.uk/jobsearch. Norėdami gauti daugiau informacijos apie darbo biržos teikiamas paslaugas, apsilankykite gov.uk/guidance/redundancy-help-finding-work-and-claiming-benefits.

4. Mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybių išsiaiškinimas

Škotijos įgūdžių plėtros agentūra (angl. *Skills Development Scotland*)

Papildomas mokymasis ar kvalifikacijos kėlimas gali pagerinti Jūsų galimybę vėl įsidarbinti. Patyrinėkite savo galimybes, įskaitant mokymąsi koledže ar universitete, savanoriavimą ar mokymąsi darbo vietoje. Čia Jums padėti gali Jūsų vietos mokymosi paslaugų teikėjai.

Galima gauti finansavimą kursams, padėsiantiems Jums grįžti į darbą. Finansavimas gali būti teikiamas apmokant kursus, suteikiant subsidiją arba paskolą. Galima parama priklausys nuo kursų, kuriuos norite

išklausti. Norėdami sužinoti daugiau, apsilankykite myworldofwork.co.uk/learn-and-train/funding arba skambinkite **0800 917 8000**.

Darbo birža (angl. *Jobcentre Plus*)

Darbo birža gali padėti apmokėti kvalifikacijos kėlimą ir (arba) padėti pašalinti asmenines su darbu susijusias kliūtis. Daugiau informacijos galite gauti savo vietinėje darbo biržoje arba el. paštu rrs.enquiries@dwp.gsi.gov.uk.

The Big Plus

Jei kyla sunkumų skaitant, rašant ar skaičiuojant, susirasti naują darbą gali būti sudėtinga. Tokiu atveju gali padėti „*The Big Plus*“. Tai puikus būdas pagerinti pagrindinius įgūdžius. Ši pagalba nemokama ir siūloma bet kokio amžiaus suaugusiems asmenims. Daugiau sužinoti galite apsilankę thebigplus.com arba paskambinę **0800 917 8000**.

5. Verslo steigimas

Business Gateway

„*Business Gateway*“ teikia praktinę pagalbą ir konsultacijas naujai įsteigtoms įmonėms ir verslininkams. Ši institucija siūlo įvairius profesinius išteklius ir paslaugas, įskaitant:

- nemokamų vietinių seminarų ir renginių, organizuojamų visoje Škotijoje, programą;
- patyrusių verslo patarėjų teikiamas konsultacijas, atitinkančias specifinius verslo poreikius;
- verslo informaciją – paskirta komanda teikia informaciją ir paramą visais verslo įsteigimo ir augimo aspektais.

Ši institucija taip pat glaudžiai bendradarbiauja su įvairiausiomis profesinėmis organizacijomis, kad klientai gautų geriausius įmanomus patarimus, atitinkančius jų verslo ambicijas. Daugiau sužinoti galite apsilankę bgateway.com arba paskambinę **0300 013 4753**.

Didžiosios Britanijos pajamų mokesčių ir maitų departamentas (angl. *HMRC*)

Mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių švietimo (angl. *The Small to Medium Enterprises (SME) Education*) komanda teikia įvairius verslui skirtus skaitmeninius produktus. Šie produktai skirti padėti įmonėms tiksliai ir laiku įgyvendinti savo įsipareigojimus HMRC.

Ši parama teikiama per įvairius internetu pasiekiamus produktus. Daugiau informacijos rasite apsilankę gov.uk/topic/business-tax/self-employed